

Suvilioti Ingridą Bergman

1945-ieji, Paryžius.
Meilės romanas, kurį ji prisimins amžinai

Chris
Greenhalgh

Sofoklis

CHRIS GREENHALGH

Suvilioti
Ingridą Bergman

Iš anglų kalbos vertė
Milda Baronaitė

Sofoklis

Vilnius, 2014

I

Skaidrumo akimirka. Blyksteli žalia šviesa. Nėra laiko galvoti ir nereikia ruoštis šuoliui – nuo propelerių plūstelėjęs oro gūsis tiesiog išsiurbia pro angą. Ir iš karto krentu, mosikuoju išskėstomis rankomis bei kojomis, kol lėktuvo gausmas ištirpsta debesų verpetuose.

Kuprinėje turiu kastuvą, prie kojų diržais pritvirtintas fotoaparatas, o vidinėje striukės kišenėje teliūškuoja gertuvė. Košiant priešpriešiniams vėjams, išsipučia švarkas. Jaučiuosi lyg ką tik gavęs antausį į abu žandus, nuo šalčio gelia rankas. Trūksta oro, plaučiai tarsi suspausti.

Smingu žemyn galva lyg paukštis per audrą. Susuka pavandenijusius vidurius. Į burną nuslysta skrandžio turinys – šleikštus kavos, viskio ir plaktos kiaušininės mišinys. Akis graužia ašaros. Pavyksta apsiversti. Iš lėto suskaičiuoju iki trijų ir patraukiu virvelę. Parašiotas išsirango iš kuprinės ir akimirksniu išsiskleidžia, virš galvos pražysta šilkinės bazilikos skliautas. Kritimo pojūtis dingsta, staiga pasijuntu besvoris, tiesiog supuosi rankomis įsikibęs į virves.

Sulenktais sparnais, nejudėdamas ir nesirūpindamas, kad čia Vokietija ir kad kirtome Reiną, ore kabo kiras. Akimirksnį visai neatrodo, kad leidžiuosi. Jaučiuosi lyg plūduriuočiau prilaikomas nematomų jėgų. Atsikratęs baimės ir pakylėtas naujų pojūčių pasijuntu – taip – pasijuntu skrendąs, šaunu aukštyn tartum balandis.

Apačioje driekiasi žemė nelyginant žemėlapis: ką tik suartos ir tvarkingai išvagotos dirvos stačiakampiai, keli gyvenamieji namai ir ūkiniai pastatai, papurusios medžių plunksnelės. Nusisėgu „Contax“ fotoaparataž ir padarau kelias nuotraukas. Gudrybėms nėra laiko, tiesiog spaudau mygtuką. Aplinkui tarsi klevo sėklos sukinėjasi Septynio-liktosios oro desanto divizijos vyrai, jų brezentiniais šalmy diržais apjuostos galvos pakaušiais trinasi į atsisveikinimo laiškus namo. Nukrinta keli lašai, tikriausiai lietaus. Bet nelyja. Po parašiuoto kupolu kondensuojasi rūkas ir laša ant nuogy rankų ir veido. Šalta, nutirpsta pirštai. Saugau, kad drėgmė neišteptų objektyvo.

Per kelias sekundes viskas persimaino. Pro galvą tarsi širšės zvimbia kulkos. Viena jų pramuša skylę parašiuote. Girdžiu, kaip prakiūra audinys. Šalmą pritraukiu prie krūtinės, stengiuosi susigūžti. Fotoaparataž laikau prie veido, vis dar spragsiu. Drėkstančią nugarą permelkia vėsa.

Atrodo, pasiekti žemę prireikė ištiso amžiaus, nors iš tikrųjų praėjo mažiau nei minutė. Viena kitą greitai keičia mintys: apie mylėtas ir prarastas moteris, apie motiną, pabėgusią nuo fašistų Budapešte ir kad žūtbut turiu nusišlapinti.

Oro desantininkai sklendžia žemyn ilgomis įstrižainėmis. Dauguma sunkumų lyg ir išvengė, bet vienam ne itin pasisekė. Iš trajektorijos suprantu, kad jis leidžiasi tiesiai ant įelektrintos tvoros. Svajingai lėtai nešamas pavėjui tą tikriausiai supranta ir pats, bet nesugebėdamas pakeisti kurso tik meldžiasi, jog vėjas imtų pūsti iš kitos pusės. Noriu sušukti, bet manęs tikrai neišgirs, be to, net ir išgirdęs negalėtų nieko pakeisti. Parašutinininko kūnas atrodo smulkutis. Makaluodamas kojomis bando pakeisti kryptį, rankomis tampo virves ir galiausiai prasižioja nebyliam riksmui tarsi taip galėtų pakilti tuos kelis centimetrus ir išvengti tvoros. Jo leidimosi kreivė neišvengiamai šurpi. Nučiuožia tiesiai į nebūties zoną, tarp vielų susiglamžo parašutinis. Kelias sekundes rangosi lyg paklaikęs, bet kabodamas tarsi mario-netė pasirodo esąs patogus taikinys kulkosvaidininkams. Ir jis toks ne vienintelis. Keletas kitų taip pat siūbuoja palūžę, jų kūnai, nukarę nuo parašutinių kupolų, įsipainiojusių plikuose medžiuose, tabaluoja penkiolika metrų virš žemės, nelyginant sudžiūvę vaisiai.

Ar įmanoma vienišesnė mirtis?

Kraštovaizdžio mastelis beregint padidėja ir pasigirsta šaižūs švilpysys. Vėjas krutina medžių viršūnes. Atrodo, žemė pati liuokteli manęs link. Suvokiu, kad apačioje strykčiojanti tamsi dėmelė – tai mano šešėlis ir nuskuibu pas jį. Prisimenu, kad kojas reikia laikyti suglaustas. Saugos diržai įsirėžia į kirkšnis. Tvirtai laikau fotoaparataus ir teškiuosi į žemę. Plaučiuose pajuntu dunkstelėjimą. Bumbt.

Gyvenimo džiaugsmą praradęs karo fotografas Robertas Kapa trokšta atitrūkti nuo siaubo, kurį jam teko patirti fronto linijose. Netikėtai Paryžiuje, „Ritz“ viešbučio fojė, jis išvysta aktorę Ingridą Bergman – gražiausią ir geidžiamiausią moterį, filmo „Kasablanka“ žvaigždę. Kapa taip susižavi ja, kad ryžtasi nutrūktgalviškam poelgiui. Jis pakiša raštelį po Ingridos viešbučio durimis su kvietimu į pasimatymą. Aktorė sutinka pavakarieniauti. Taip prasideda svaiginantis romanas.

Įsimylėjęliai užkandžiauja Paryžiaus kavinėse ir šoka iki paryčių naktiniuose klubuose. Robertas leidžia rytus skaitydamas vonioje „Karą ir taiką“, o popietes – žirgų lenktynėse. Ingrida susitinka su kariais ir skaito jiems poeziją. Kad ir kokia nerūpestinga atrodytų kasdienybė, Kapą persekioja karo siaubas, tėvo savižudybė ir tragiška mylimos merginos žūtis. Ingrida padeda Robertui pamiršti dalykus, kurie gyvenimą darė sudėtingą, tačiau ji kruopščiai saugo savo reputaciją – juk Holivude jos laukia vyras ir dukra, be to, skandalas gali sužlugdyti karjerą.

Meilė sugrąžino meilužiams džiaugsmą, tačiau kiek ilgai žymi aktorė gali slėpti romaną?.. Apie tai pasakoja tikrais įvykiais paremta istorija, atskleidžianti, kad dažnai žmonės, kurie, regis, gyvenime turi viską, iš tiesų neturi nieko...

www.sofoklis.lt

9 786094 441226